

Ježíš? v zápas

Převod materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
18

Téma

Ježíš zápasil — o jistotu Boží přítomnosti, o své smrtěování a jistotu ve svém konání. Své učedníky zve k bdělosti kvůli sobě i kvůli nim.

Cíl

- Děti uslyší, že Ježíš říká Bohu všechno, i o svém velkém strachu a rozhodování, a získává jistotu, že Bůh je s ním.
 - Děti uslyší příběh o Ježíšově zápase v Getsemanské zahradě, přemýšlí o možnostech, které mohl zvolit.
 - Děti uvažují nad písňovým textem o tom, co to znamená bdět s Ježíšem.
-

Pro učitele

Biblický text: Mk 14,32-42

Výkladové poznámky

Petr, Jakub, Jan: Tři nejbližší, kteří Ježíše viděli na hoře proměnění ve slávě, teď mají zažít jeho úzkost. Mají být pomoci, přáteli, spolubojovníky a také svědky, vydat svědectví ostatním.

Ježíšova modlitba: S Bohem hovoří jako s protějškem, se kterým lze hovořit, jednat; oslovuje ho Abba — Otče, což je důvěryplné, uctivé oslovení (nikoliv dětské, jak se někdy předpokládalo). Pozor na dětské asociace k otci, otcovství — někdy to může být negativní obraz, který jim zabrání vztahovat se k Bohu jako k milujícímu, starajícímu se, přítomnému.

Ježíš není odevzdáný osudu, rezignovaný, ale odevzdává se do **Boží vůle**. To znamená: zápasí se sebou, pravděpodobně měl nějaké představy o tom, jak by ho kalich utrpení mohl minout (např. že království Boží přijde před jeho smrtí), ještě měl čas odejít. Ježíš hledá, co je Boží vůle a jak ji konkrétně realizovat. Rezonuje tu prosba otce „buť vůle tvá“. Když se Ježíš modlí Buť vůle tvá, prosí o to, aby se nezpronevčil Boží lásce ke světu, přestože se svět obrátil proti němu, i když svět volí zlo. Považuji za dobré pro předškolní (i starší) děti Boží vůli v modlitbě konkretizovat — přestože biblický text to nečiní — jako Boží lásku ke všem, i k nepřítelům. Stejně tak ukázat konkrétněji Ježíšovu nalezenou cestu, totiž jistotu o Boží přítomnosti ve všem dění — např. inspirací v žalmových textech.

Zůstat a bdět, to je výzva k podpoře Ježíšových modliteb. Ježíš zve učedníky na stejnou cestu, do stejného boje, který bojuje on. Bdět a modlit se znamená udržet si vztah k Bohu, to je podstatné v pokušení, kdy se musíme rozhodovat. Souzní to s prosbou modlitby Páně „neuveť nás v pokušení“, do zkoušky, kterou bychom nezvládli. Protiklad těla a ducha ukazují, že můžeme být rozhodnuti pro věrnost, ale neschopni ji uplatnit v konkrétní situaci — to je vidět názorně na Petrovi, který se zapřísahal, že od Ježíše neodpadne (v.29), vzápětí upadá do spánku (v.37) a následně zapírá (v.66nn).

Syn ?lov?ka: Tak o sob? v evangeliu mluví sám Ježíš. M?že to znamenat prost? ?lov?k, ale zde je to spíše narážka na postavu z knihy Daniel, která je poslána k soudu a záchran?. Tento rozhodující a podstatný ?lov?k bude vydán do rukou lidí, h?išník?. Soudce se stává odsouzeným.

Úskalí

Co je Boží v?le? Je Boží v?le, aby Ježíš zem?el? Kladou si takovou otázku d?ti? Dosp?lí si ji kladou — avšak ?asto z?stáváme v zajetí p?edstavy Boží v?le jako p?esného plánu, jízdního ?ádu pro budoucnost, kdy B?h všechno plánuje, ?ídí a vykonává. Domnívám se, že B?h dává lidstvu i sv?tu daleko v?tší prostor svobody konání, než aby mohla být každá tragédie Boží v?lí. Není. Boží v?lí je život. Pro Ježíše cesta k životu byla cestou nenásilí a lásky — cestou, ze které neuhnul, ani když mu hrozila smrt. Boží v?le se ukazuje v ned?li ráno, ve vzk?íšení.

Pozor na nucenou identifikaci s n?jakou postavou p?íb?hu — d?ti v tak t?žké situaci jako Ježíš nebyly. Také role u?edník? by mohla svád?t k lacinému moralizování, co všechno u?edníci nezvládli a m?li. Ježíšovo napomínání není ani tak vý?itka, jako výzva k t?sn?jšímu a intenzivn?jšímu vztahu s Bohem.

Odkazy

Pokorný, Petr: *Evangelium podle Marka*. Praha: Centrum biblických studií AV ?R a UK v Praze ve spolupráci s ?eskou biblickou společností, 2016

Odkazy na starší p?ípravky a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy, pod nadpisem **Kam dále**.

Pro d?ti

P?edškoláci

B?hem vypráv?ní velikono?ního p?íb?hu (úlohy 18-20) budeme stav?t „velikono?ní zahradu“, každý týden ji dopl?ovat. M?žeme ji a) kreslit, b) ud?lat jako koláž (lepit vyst?ižené papíry, látky, p?írodniny na karton), c) tvo?it ji pomocí šátk? a dekora?ního materiálu, event. biblických postaví?ek d) ud?láme zahrádku „živou“, s rostlinami, mechem apod.[1](#)

Spolu s d?tmi nakreslíme/vytvo?íme/postavíme základní verzi zahrady — stromy (rostliny), kv?tiny apod., necháme místo pro další p?íb?hy — Golgota, hrob. Pokud jsme vytvá?eli, odpo?ineme si, uklidíme. Pokud ne, d?tem ukážeme obraz zahrady, sadu. Necháme je zahradu popsat, jak vypadá, co v ní roste, jestli by v ní cht?li být... atd.

P?íb?h nabízí trojnásobné opakování situace — taková opakování mají d?ti tohoto v?ku rády, využijte ho nap?. stejnými slovy na za?átku Ježíšovy modlitby apod. Ve vypráv?ní ale pozor na to, aby se z toho nestala fraška, jak n?kdo n?kam po?ád poodchází — nesp?chejte, nechte chvíli ticho.

V takové zahrad? se odehrává dnešní p?íb?h o Pánu Ježíši.

Ježíš se svými u?edníky pove?e?el. A když bylo po ve?e?i, šli všichni do té zahrady. Byl ve?er a byla tma.

Ježíš byl velmi vážný. Smutný. A taky m?l strach. Jeho nep?átele mu usilovali o život. Jeden z jeho p?átel, z u?edník? odešel pry?. Asi chce ?íct nep?átele?m, kde Ježíš je. Byla to t?žká a hrozivá chvíle.

U?edníci si cht?li po ve?e?i odpo?inout, sedli si nebo lehli na trávník. Ježíš odešel o kousek dál — poprosil Petra, Jakuba a Jana, své nejbližší p?átele, aby šli s ním.

Ježíš řekl svým přátelům: „Mám velký strach, bojím se a jsem smutný. Chci se modlit, mluvit s Bohem. Neusínejte, držte stráž. Taky se modlete.“

Ježíš poodešel ještě o kousek dál, posadil se pod stromem a modlil se k Bohu: „Otče, bojím se. Nejradši bych utekl a někde se schoval. Bojím se, že mě zabijí.“

Ježíši bylo opravdu úzko, šel za svými přáteli, ale ti spali. Probudil je a prosil, aby se také modlili a podpořili ho.

Ježíš zas poodešel. Chodil pod stromy v zahradě a modlil se.

„Otče, bojím se. Můžu se někde schovat, aby mě nikdo nenašel, mám se bránit měmem a násilím, anebo chceš, abych i nepřátelům znovu řekl, že je máš rád? Je to hrozná nebezpečná, bojím se, že mě zabijí!“

Ježíš opět šel za svými přáteli a doufal, že ho potěší. Ale oni zas spali, nemohli udržet oči otevřené. Opět je probudil a prosil je, aby zůstali vzhůru s ním, ale jim to nešlo.

A Ježíš se zas vzdálil a v zahradě se modlil: „Otče, bojím se, moc se bojím. Ale vím, že ty máš rád i ty, kdo tě nenávidí, kdo nenávidí mě. Ty chceš, abychom se milovali, to je tvoje vůle. Půjdu a znovu to řeknu všem. I když je to životu nebezpečné. Ty jsi se mnou, tvoje ruka mě doprovodí všude, kam půjdu. Ty jsi moje skrýše, když jsou moji nepřátelé silnější než já. I kdybych se dostal do vězení nebo mě zabili, ty jsi život, ty se mě zastaneš.“

Pak se Ježíš vrátil opět ke svým přátelům. Spali. Chtěli být vzhůru, ale prostě to nedokázali.

Ježíš je probudil a řekl jim: „Probuďte se, brzy půjdou nepřátelé. Já neuteču ani se nebudu bránit měmem. Musím ukázat, že Bůh miluje všechny!“ A opravdu brzy půšli vojáci, s meči a holemi. Ježíše zatkli a odvedli ho pryč z té krásné zahrady. Učedníci utekli. Všichni měli strach. Ježíš však věděl, že Bůh ho vede za ruku.

Zapívejte *Někdo mě vede za ruku* (HA 14, první a čtvrtá sloka).

Můžeme vést ještě rozhovor: Míváte z něčeho strach? — Můžeme své strachy nakreslit na papír. Řekneme o nich Pánu Bohu. Můžeme je roztrhat na kousky nebo zmačkat a položit je do naší zahrady. Bůh o nich ví. A třeba znovu zapívat *Někdo mě vede za ruku*.

Pomůcky: Podle vybraného tvoření, papíry, pastelky atd.

Mladší školní děti

Přetvořte nebo přepravujte Mk 14,32-36, Ježíšovu situaci můžete trochu rozvést, dťtem přiblížit, že jistě rozvažoval nad různými možnostmi toho, co má dělat, jak se má zachovat. Pak ale musel přemýšlet, zda je to v souladu s tím, co chce Bůh, s tím, co on sám dosud říkal a dělal. Před dťti přeložte papír, na kterém bude schematicky nakresleno rozcestí, rozvíjející se cesta, s nadpisem — Otče, buď vůle tvá! Co je tvá vůle? S dťtmi uvažujte a pište/kreslete do cest, jaké měl Ježíš konkrétní možnosti, jak se mohl zachovat — nechte dťtem prostor pro fantazii. Zkuste ke každé najít argumenty pro i proti — veťte dťti doplňujícími otázkami (Co by se stalo pak? Nebyl by to pravý opak toho, co Ježíš dělal doteď? Apod.).

Shrťte: Ježíš mohl jít různými cestami — i vy jste vymysleli nějaké. Mohl utéct, schovat se, přestat veřejně pťsobit, zkusit sehnat armádu, povstalce se zbranťmi... Něco by bylo velmi snadné, jiné možnosti by něco stály, ale zachoval by si život. Přemýšleli jste o tom, jaké by mělo výhody, kdyby se vydal jinou cestou, ale přťišli jste i na to, co by tak dobré nebylo. Ježíš se rozhodl, že bude věrný Bohu a tomu, jak ho znal a co o něm říkal lidem kolem sebe. Nebránil se zbranťmi, neutekl, nevzdal to, ale vytrval v lásce k lidem a rozhodl se, že bude veřejně a otevřeně mluvit o tom, že Bůh chce být lidem blízko a že je má rád. Jiné zachraťoval celý svůj život, ale sám sebe výhodami nebo zbabťlostí zachránit nechtěl.

Pomůcky: Papír, tužky, případně Bible.

Starší školní děti

Zapívejte píseň *Nemůžete ani chvíli* (SV 212). Znáte ten příběh? Kdo je v té písni mluvčí? Hledejte v Markově evangeliu v kapitolách 14 a 15 verše, které souvisí s písní, které byly její předlohou. Na koho se obrací otázka „Nemůžete ani chvíli se mnou bdít?“ Může se nějak týkat i nás? Jak bychom mohli bdít dnes s Ježíšem? Pokud děti nepůjdou na nic samy, nabídněte tři varianty, děti si mohou vybrat, která je jim nejbližší a říct proč, co si pod tím představují. Správné jsou všechny, ale neprozrazujte jim to předem.

- *Je třeba být nablízku trpícím a tím, kdo jsou plni strachu a podporovat je.*
- *Je třeba modlit se, aby člověk poznával, co je Boží vůle.*
- *Je třeba být bdělý a modlit se, aby člověk obstál ve chvíli, kdy je vystaven nějaké zkoušce.*

Varianta: K příběhu o modlitbě v Getsemanech si přečtěte některé žalmy (např. 22, 42, 88, 142), uvažujte, který žalm by Ježíš mohl použít jako slova modlitby. Některé žalmy jsou také ve zhudebnění Oborohu.

Zpívejte píseň z Taizé *Zstaňte zde a bděte se mnou* (SV 443).

Pomůcky: Text písně a biblický text, okopírované k vytváření poznámek a souvislostí.

Přesah

Buť vůle tvá není odevzdání se osudu nebo smíření se situací. Velmi často je prosba „Buť vůle tvá“ začátkem vzpoury proti zavedeným (ne)pořádkům, situacím, které odporují životu. Christoph Blumhard ml. to vyjádřil výrokem „křesťané jsou lidé protestující proti smrti“. Se staršími dětmi můžete takto meditovat nad písní *Buť vůle tvá* (SV 21).

Se staršími dětmi můžete vzít doslova Ježíšovu výzvu — např. na víkendové akci, táboře nebo pěstování v kostele uspořádejte večerní nebo brzké ranní modlitební bdění.

Impulz pro theologizování s dětmi: Proč a v jakých situacích se lidé modlí? Co je to vlastně modlitba?

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Bděte a modlete se. (Mk 14,38)

Rituál

Recitace upraveného textu z 1 K 15,1 nn: „Evangelium, které jsme přijali, je základem, na němž stojíme. Skrze něj docházíme spásy — vždyť jsme přece neuvěřili nadarmo.“

Zpěv písně *Beránku, který snímáš hříchů*² nebo jiného Beránku Boží.

Podle Ž 118

Učitel: „Kámen, jež zavrhl stavitelé,“

Děti: „stal se kamenem úhelným.“

U?itel: „Stalo se tak skrze Hospodina,“

D?ti: „tento div se udál p?ed našimi zraky.“

Všichni: „Požehnaný, který p?ichází ve jménu Pán?!“

Okénko do bohoslužeb

Nadšené dít?: „Marku, Marku budeš vypráv?t dál? Já už vím, jak to te? bude, Ježíše uk?ižují. ?ekl bych, že když si nám vypráv?l, jak se Ježíš nebál rozd?lit se o chleba i s t?mi, kdo ho zradili, tak že byl fakt hrdina, že šel na smrt d?sn? odhodlan?!“

Marek: „To v?bec ne! Myslím, že Ježíš m?l v hlav? spoustu otázek, možná i strach.“

Dít?: „To by se líbilo babi?ce, ta má po?ád taky n?jaký strachy. A otázek, t?ch má hrozn? moc v hlav? táta, ?asto chodí po dom? a ?íká ‚Kdybych já v?d?l, co mám d?lat?!‘ Tak já už jsem zticha, Marku, vypráv?j!“

Co je Boží v?le? T?žká otázka! Myslíte si, že byla taková otázka pro Ježíše leh?í než pro nás? Také o tom bude dnešní p?íbh v ned?lní škole.

Modlitba

Pane Ježíši, m?l jsi v sob? strach a na smrt jsi nešel odhodlan?. Bu? se všemi, kdo se bojí, kdo se rozhodují, s t?mi, kdo hledají, co je tvoje v?le. Dej, a? jsme s t?mi, kdo nás pot?ebují. Amen.

[1](#) Inspirace fotografiemi nap?. [zde](#).

[2](#) Z p?ipravovaného zp?vníku

Kam dále

[Židková, Marta: Strach a modlitba v Getsemane. \(Katechetická p?íprava z cyklu C...
How to make an Easter Garden to Decorations for the Church \(„velikono?ní zahrad...
Píse? „Beránku, který snímáš h?íchy“ z p?ipravovaného zp?vníku](#)

Odkaz na píse?

[Nem?žete ani chvíli se mnou bdít](#)

[Byl jsi tam, když byl k?ižován m?j Pán](#)

[N?kdo m? vede za ruku, když bojím se jít tmou](#)

[Z?sta?te a bd?te se mnou](#)

[Šel p?es potok Cedron k ho?e Kristus](#)

[O Lord, Hear my Prayer \(SV462\)](#)

[Bu? v?le tvá, bu? v?le tvoje všude tam](#)

Cílová skupina

[P?edškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál p?ece nejdeme sami III \(S Markem + S Matoušem a Lukášem\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Marek 14,32–42](#)